

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Note zilnice

Semicentenarul ciangăilor din Ghioroc

O știre a lui „Budapesti Hirlap” ne vestește că la Ghioroc, în județul Aradului, a fost la Sânta-Măria Mare un jubileu: prăznuirea unei jumătăți de veac de când au fost aduși aici din Bucovina ciangăii. Praznicul l-a organizat preotul romano-catolic, Ioan Koszmann, autor de articole îndrăznețe la „Aradi Közlöny” și de alte asemenea lucruri în alte domenii, — și s'a început, spune semioficiosul guvernului maghiar, cu o liturghie de război, pe ungurește: „tábori mise”.

Mai multe n'am putut ști din gazeta budapestană despre acest jubileu, iar zierele de-aici nu ne destăinuie nimic. E de-ajuns însă și-atâta, pentru caracterizarea prăznuirii.

De altminteri nu amănuntele imaginației ce și-a pus-o la contribuție cu prilejul acesta sfinția sa Koszmann ne preocupă aci. Ci jubileul în sine: Mai bine zis: Dovada ce se face că și la Ghioroc ungerii sunt venitori de foarte recentă dată, ca în toate părțile ținuturilor arădene.

În revista „Hotarul” (I, 6, 1933) am publicat cu privire la acest palid trecut unguresc din ținutul Aradului o schiță istorică, și am arătat că după înșeși mărturiile ungurești vechimea ungurească în ținutul acesta nu merge dincolo de sfârșitul regimului turcesc, — cu excepția Ineului, unde-au fost și înainte de turci, dar sub turci au dat bir cu fugiții, încât ungerii ce-au venit apoi acolo sunt unguri noi, fără continuitate, apoi cu excepția Hărdăișului și-a Șebiișului, unde însă nu se poate dovedi că vechimea lor merge până dincolo de epoca protestantă. Spuneam în încheierea acelei schițe că mai sunt în două sate: în Pâncota și Săvárșin, ungerii despre cari documentele ungurești nu spun de unde și când au venit. Evident, aceasta nu însemna că trebuie să fie și-acolo tot atât de vechi ca la Hărdăiș, ca la Șebiiș. De-atunci am constatat dintr'o conscripție dela mijlocul veacului al 18-lea că la Pâncota nu apăruseră încă acum două sute de ani, în schimb românii aveau acolo trei popi. Despre cei dela Săvárșin se va face așijderea, până n'cele din urmă, dovada că nu sunt mai vechi, deoarece nu puteau să apară în mediul exclusiv românesc al acestui ținut decât în dependență de moșierul unger.

Ungurii dela Ghioroc nu figurează în lista de mai sus a celor cu o oarecare vechime. Părintele Roszmann vine acum, cu jubileul său, să certifice acest lucru.

Precum am arătat prin „Hotarul”, ungerii aceștia dela Ghioroc sunt în mare parte ciangăii din Bucovina, și în parte mai mică săcui, improprietăți cu pămant dela stat și dela comună. Satul e nou, pe ruinele unuia mai vechi, numit la fel, distrus la sfârșitul evului mediu. La 1833 — după Somogyi — era încă „praedium”; la 1835 — după G. Fabian — aveau însă trei biserici: ortodoxă românească, romano-ca-

tolică și reformată. Românii nu pot să fie și-acolo decât băștinași, ca în tot ținutul; dovadă însuși numele satului, care se repetă în toponomia românească: Giorocul-Mare, Giorocelul, în Oltenia, Giroc, în Banat, Gyarak (în sec. XIII Gyrok, Gorok) în Nitra din Slovacia apuseană, învecinat cu localități care se află și n' toponomia românească arădană.

La amănuntele acestea mai adaug (după Kehrer K., Aradym. și Aradváros népoktatásügye, 61—65) câteva pe cari nu le-am arătat în „Hotarul”:

La începutul secolului al 18-lea populația satului a fost în preponderanță nemțească. Coloniștii nemți s'au maghiarizat apoi, și „meritul maghiarizării lor e al școlii romano-catolice”, trecută pe urmă, la 1904, la stat. Colonia de Ciangăi, alăturată satului care s'a păstrat și după statistica maghiară dela 1900 pe sfert românesc, s'a înființat acum 50 de ani, și n'avea școală decât dela 1897, când i-a fost făcută — cu prilejul mileniului — dintr'o subvenție dela stat și dintr'o colectă publică.

Aceasta-i povestea Ghiorocului. Dela origine românesc, s'a împestrit în secolul al 18-lea cu coloniștii nemți și n' secolul al 19-lea cu coloniștii unguri.

Ca și a Ghiorocului, așa-i și istoria tuturor satelor ungurești sau amestecate cu unguri ale ținutului Aradului.

E bine s'o știe aceasta toată lumea românească, și să și-o reamintească și oamenii partidului maghiar.

I. Tolan

Nu vor fi mai puține județe

București. D. Mihalache, șeful partidului național-tărănesc preconiza împărțirea țării în 10 regiuni.

D. Leonte Moldovanu, președintele Senatului întrebat asupra punctului de vedere al guvernului, a făcut următoarele declarații:

— „Chestiunea micșorării numărului județelor s'a pus și sub guvernul general Averescu, în anul 1920—21, dar a rămas nerezolvată. Asemenea soluție o găsească cu totul nepotrivită. A descentraliza nu înseamnă a lua pe reprezentantul puterii centrale și a-l pune la Cluj, la Craiova sau în altă parte, ci înseamnă a mări competența organelor periferice. În ce privește reducerea județelor dau cea mai categorică desmintire, căci acest fapt nu intră în programul partidului național-liberal și al actualului guvern.

„A omorît-o examenul de limba română”

Pe frontul examenului de limba română al învățătorilor minoritari din regiunea Aradului a căzut răpusă fizicește o luptătoare: o călugăriță dela Aradul Nou. Așa glăsuiește incendiar de două zile presa maghiară din Arad, mergând cu îndrăzneala până-acolo, că publică drept titlu al instigației epitafori cu acesta:

† Ludmilla Theisz a trăit 43 de ani... și a omorît-o examenul de limba română.

Vestea acestei morți ni-a ajuns la urechi mai înainte d'a o fi citit în paginile incendiare ale lui Zima și-ale jupânelului Stauber. Și ni-a fost comunicată așa: »La examenul de limba română dela Arad a murit în fața comisiei examinatoare o călugăriță». Cel care ne adusesse vestea, o aflase din zierele ungurești. Și dacă un român a înțeles așa pângiric de câte 2—4 pagini ce-l face răposatei presa ungurească, vă închipuiți ce armăsar va face din acest fântăraș imaginația aprinsă a iredentistilor! Ne nchipuim că la Budapesta se știe că noua victimă maghiară (precum vedeți, foarte maghiară!) a

prigoanei românești, și-a dat sufletul în timpul când își deschidea gura să răspundă la o întrebare la care n'ar ști răspunde nici un profesor universitar, sau că a murit după ce a dat răspunsul, fiindcă a ginit că n'loc să i se dea nota meritată, i s'a dat o notă nedreaptă.

Au dreptate cei dela Budapesta să-și imagineze orice, să exagereze oricât, dacă un ziar maghiar dela Arad, apărut sub cenzură, poate să pună titluri ca acela din »Erdélyi Hirlap»: »A omorît-o examenul de limba română». Dacă cenzura românească îngăduie atât, e de înțeles pentru orice minte iredentistă, că barbaria românească e cu mult mai mare decât a putut-o zugrăvi prin titlul amintit negatul Zima sau altcineva dela »Erdélyi Hirlap».

Când se face în titlul un reportaj kilometric o asemenea afirmație îndreptată în contra țării românești, e de sine înțeles că niciun unger nu și va da osteneala să discece reportajul, care, desbrăcându-l de veșmântul incendiar, spune cu totul altceva decât ce s'a spus în titlu: și

anume, că o candidată care a trecut Luni cu succes examenul, s'a dus acasă, iar Miercuri noaptea a avut un atac de inimă — fiindcă era de multă vreme suferindă de cord, — și din acest atac a murit, tot-așa cum putea muri după o vizită în oraș, după o siestă, după o plimbare prin parc, sau știu eu după ce altceva.

Ce e extraordinar în asta? Și ce legătură are cu examenul de limba română, pe care răposata îl mântuise cu succes cu două zile în urmă? Ce legătură are cu acest examen mai cu seamă după ce aceleași ziare incendiare adaugă că trei candidate ce s'au simțit bolnave au prezentat certificat de boală și au fost scutite de examen? Unde-i barbaria românească?

De sigur că în fața acestei blestemate atâțări rolul nostru nu poate fi acela de a justifica, de a încerca scuze. Un singur moment nu putem fi în cazul de față acuzați, iar d-nii Zima și Stauber acuzatori. Acuzații sunt acești doi negustori de hârtie incendiară, și nu ne îndoim că tragerea lor la răspundere n'are să întârzie!

Să revenim la chestia filereșului!

Măine și poimăne e partea culminantă a provocărilor iredentiste dela Budapesta, dela Seghedin, dela Keszthely, dela Székesfehérvár, etc., botezate „săptămâna Sfântului Ștefan”.

Zilele acestea două, 19 și 20 August, au fost oficial numite: zilele iredenției. Așa le numește „Asociația steagurilor patriei” a faimosului canibal dela Beliș Ioan Urmanczy, print'un apel publicat în presa budapestană, prin care invită lumea venită la exhibițiile „săptămâna Sfântului Ștefan”, să participe cu toată înflăcărea la demonstrațiile iredentiste ale Asociației sale. Se arată în acest apel, că la așa-zisul steag al patriei din piața Libertății din Budapesta, vor fi mâine și poimăne prezenți delegați ai secțiilor din toată țara ale Asociației steagurilor patriei, și că vor avea loc demonstrații iredentiste cari trebuie să aibă cel mai mare răsunet.

Adăugăm că Asociația lui Urmanczy nu-i o afacere particulară. Este, alături de Liga Revizionistă și de faimoasa Tesz a falsificatorilor de franci francezi, principala dintre organizațiile iredentiste ale oficialității maghiare. A fost înființată ca să ridice în fiecare localitate din Ungaria un steag iredentist, în fața căruia stau de gardă Duminică și n' zilele de sârbătoare leventii, adevă-

armata camuflată a tineretului. Inaugurările acestor steaguri — până acum s'au inaugurat 103 — se fac cu lume adusă de notari și primpretori, — deci nicio umbră de scuză nu încapă, că ar fi o treabă particulară a lui Urmanczy, canibalul care a ars de vii pe Moții dela Beliș.

Demonstrațiile numite ritos iredentiste, cari au loc mâine și poimăne la Budapesta, nu pot fi deci numite inscenarea particulară a cuiva. Sunt o ispravă a oficialității ungurești.

Lucrurile acestea se cuvin arătate, pentru că se știe la ce fel de treabă erau să fie duși participanții filereșului organizat de Banca Centrală din Timișoara, dacă alarma ce s'a dat prin ziarul nostru n'ar fi găsit ecou la autorități și nu

s'ar fi contramandat iredentista călătorie cu pașaport colectiv. Erau să fie duși călătorii Bancii Centrale la exhibiții iredentiste cari nici măcar nu se mai maschează, ci li se spune ritos, chiar la Budapesta, că-s iredentiste.

Felicitim deci autoritățile că au intervenit oprind filereșul băncii din Timișoara, dar totodată nu le putem decât condamna pentru autorizația ce-au dat o ca să iasă acest filereș din țară la 21 August. Cine ne asigură că dacă „săptămâna Sfântului Ștefan” se termină oficial la 20 August, la 21 August călătorii recrutați de Banca Centrală vor găsi în locul unei Budapeste exaltate, o Budapestă pacifistă în cel mai mare grad?

Plebiscitul de mâine din Germania

Alegătorii germani sunt convocați până mâine să ratifice auto-investirea cancelarului Hitler ca președinte, sau cum se numește d-sa: Führer al Reichului.

Plebiscitul se va face în chipul celui din anul trecut, cu „da” și „nu”. E de sine înțeles că răspunsurile negative vor fi disperate față de celelalte, nu din cauza marelui propagande ce s'a făcut, ci din mo-

tive bineînțelese.

Indată după plebiscit se vor întâmpla schimbări însemnate în Germania. Se va completa postul de vicecancelar cu Papen, Göring, Fritz sau generalul Blomberg, se va aduce în fruntea marelui stat major generalul Reichenau, în locul g-ralului Fritsch, și se vor schimba ministrii plenipotențiarilor dela Roma, Paris și Londra.

Ecouri

Este pe unguerește o vorbă: „Arad marad” — ceea ce pe românește înseamnă că rămâne de căruță, că dă înapoi ca racul. O fi și un adevăr în vorba aceasta, de vreme ce ea s'a lipit atât de tare de unii dintre românașii noștri, încât și-o repetă cu emfază unguerească la fie ce ocazie.

Vorba asta s'a spus acum din nou, la un banchet ce și l-a organizat alaltăieri familia Czettel, a aluia dela primărie, care voia să izgonească din serviciul municipiului și-al. întreprinderilor particulare pe rurali, adică pe românii dela țară.

A spus-o un domn deputat liberal, — fiindcă d. Czettel nu-i numai membru în comisia interimară a orașului, ci și fruntaș între fruntașii din Grădiște ai organizației liberale. Și a spus-o desmițând-o: Aradul nu dă înapoi ca racul, dovadă evenimentul care i-a adunat la banchet: inaugurarea unei fabrici a familiei numitului Czettel.

Are dreptate și d. deputat și d. primar care a confirmat cu prezența sa la banchet această desmițare. „Aradul avansează înainte” — vorba vatmanilor din București. Nu poate să fie altfel, când primăria sa aduce la cererea lui Czettel hotăriri ca aceea pentru izgonirea „ruralilor”, și când izgonitorul ajunge să-și inaugureze fabrici și să se veselească cu asemenea asistență!

Dela examenul de limba română a învățătorilor minoritari. ...Să se fi crezut oare că d. prof. V. Pop este un om rău? Sau care este motivul că telegrama prin care își anunță o întârziere de câteva ore, n'a parvenit celorlalți membri ai comisiei, decât după 5 zile și încă, după energică intervenție a d-lui președinte pe lângă d. Ioanovici dela postă? Cine a dorit această telegramă? (Scopul îl știm: numirea unui președinte local care să protejeze unii alții pe diferite motive).

Examenul s'a făcut, cu toate acestea, stăpânit de răbdarea, blândețea și tactul pedagogic în formularea întrebărilor puse de membrii comisiei, așa încât unii candidați s'au revoltat în contra presei lor care lansase cele mai fantastice știri despre comisia examinatoare. Facem amintire de cuvântul unuia care, în nu-

mele celorlalți, a mulțumit comisiei pentru dreptatea (nu prea: a dat dovadă de prea multă îngăduință, după cum veți vedea mai jos) examinărilor.

Și ca să vedeți că aceasta nu i-a putut fi ușor unui profesor care și iubește limba, vom da câteva exemple de răspunsuri „pe-le”, și vă veți da seama de greutatea încercărilor la care a fost supusă comisia.

De-o pildă:

Un candidat care scrisese la lucrare „Dinu face strașină ochilor”, la oral explica: Dinu — toamna, „strașină” — „frunzele uscată”. Aceasta mai e o dovadă că a și copiat.

Ce conjugări avem? — „Asta nu știem”. Cine este Regele Carol II? — „Regele Caroli al doilea fost regele Ungariei”. (Ce ziceți? n. r.)

— Cunoașteți câteva legende?

— „Da. Familia Regala, Neamul românesc”. (Noi credem că individul înțelegea prea bine românește, iar pentru răspuns merita pușcăria, n. r.)

Din două grupuri de câte șase candidați, nici unul n'a știut o singură strofă de poezie românească, nici măcar textul **Imnului Regal**.

Alte întrebări și „răspunsuri”:

— Este vre-o legătură între poporul roman și român?

— Nu este.

D. profesor e forțat să țină o lecție edificatoare.

— Cine e cel mai cunoscut romancier român? — N. Iorga...

— Există națiunea romană în Europa? — Da, în „peninsula Apeninică”.

— Ce este predicatul? — „Tot asta vorbele care suntem pusă pe întrebările, să numim predicat”. Iar altul: „Oltul curgem în Dunere (n'ar fi rău să *curgeți* în Tisla! n. r.)

Despre majoritatea scriitorilor români, despre operele noastre de artă, dascălii minoritari nici n'au auzit. Și sigur, dacă vor fi întrebați de cineva, vor spune, foarte convingși, că la noi nici nu există așa ceva. Credem că nu e nevoie să mai și comentăm.

Cetiti și răspânditi
„ECOUL”

Petrecerea dela Felnac

Felnac. — În seara zilei de 15 crt. (Sf. Marie) a avut loc în sala mare a casei naționale din Felnac o serată dansantă, aranjată de tinerimea intelectuală. După pelerinajul la Sf. Mănăstire H. Bodrog, situată în apropierea comunei, tineretul din împrejurimi a avut astfel ocazia să petreacă împreună o seară într-o atmosferă de deplină cordialitate.

Mulțumită păr. A. Sebeșanu, am avut deosebită plăcere de a fi vizitați de d-nii L. Cioban, insp. școlar din Timișoara, P. Rămneanț, preș. asoc. inv. bănațeni și E. Pușcaș, consilier județean, cari în afară de participarea la serată, s'au interesat și de bunul mers al treburilor comunale, iutrinându-se cu fruntașii comunei. Menționăm printre oaspeții: d. șoara și d. Kovincic, prot. ort. sârb în Arad, d-na și d. capelan ort. sârb D. Ostoici din Arad, d. dr. locot. Mărculescu, Arad, d. șoara Ica Popescu prof. Arad, d. Puta, prof. în Pecica, d. șoara Jenariu Aurora din Călăcea, d-na și d. Pretoreanu din Arad, etc. cari ni-au făcut mare cinste cu prezența d-lor.

A fost bătaie cu confete și serpentine iar tinerii însuflețiți de tempo-ul dansului, au făcut publicului diferite surprize, făcându-i să-și petreacă bine până în zori. Ca regină a seratei a fost aleasă d. șoara Letiția Sebeșanu, în aplauzele întregii săli. D. Marker cu muzica d-sale a fost la înălțime mai ales prin cele câteva cântece naționale executate.

Pe această cale aranjatorii seratei țin să mulțumească turtura pentru participare.

A. Raica

Când soțul încornorat se răzbună din mormânt

— Peripețiile moștenirii din Bănat și din Ungaria a contelui Karácsonyi —

Budapesta, 16. (Dela corespondentul nostru.) — La notariatul public de aici se judecă în primă instanță testamentul prin case contele Karácsonyi și-a lăsat fiului său adoptiv, contelui Keglevics, vestita moșie din Bănat și moșiile ce le avea în Ungaria, excludându-și dela moștenire soția, care din această pricină a atacat lășământul, spunând despre decedatul că a fost în anii din urmă iresponsabil, iar despre moștenitorul Keglevics că i-a furat bijuterii de mai multe milioane.

Chestiunea are deci și o parte penală, prin urmare pasionează publicul maghiar într-o foarte mare măsură.

Contele Keglevics a anunțat că va acționa pe contesa Karácsonyi la parchet, pentru calomnie. Amenințarea aceasta a fost adusă la cunoștința notariatului public printr-o adresă citită în dezbaterile de ieri, prin care apăra totodată pe decedatul Karácsonyi de învinuirea c'a fost iresponsabil, arătând că și-a exclus soția dela moștenire pentru că nu i-a putut ierta că l-a părăsit când era în cea mai grea situație, fugind cu secretarul contelui și dedându-se la purtări compromițătoare.

Sentința nu s'a adus încă, rămânând să se facă noi ascultări.

Ce nu se poate la noi!...

Poți fi notar peste un sat de români, cu toate că ai fost la 1918—1919 un călău al românilor, poți fi președinte de cameră profesională, cu toate că te ai opus la 1918 unirii cu România, poți fi decorat, cu toate că ești cetățean maghiar sau cu toate că te cheamă Zima Tibor și faci gazetărie iredentistă. Un lucru nu se prea poate la noi: Să se recunoască dreptul la viață al românilor ce nu fac politică, — dar asta-i o chestiune prea răsuflată, ca să ne mai ocupăm de ea.

Să ne ocupăm mai bine de celelalte. De-o pildă de ceea ce s'a putut acum întâmpla la Sătmar. În fruntea Casei de asigurări sociale de acolo a fost numită zilele trecute o comi-

sie interimară din care face parte un anumit Iellinek, condamnat la 3 luni închisoare pentru acțiuni comuniste. Noroc că mai sunt în Sătmar și români cari să nu sufere o asemenea palmă, și au protestat la guvern, obținând înlocuirea pușcăriașului.

Demersul Rusiei a fost vehement respins

Ministerul de externe a respins printr-o scrisoare vehement demersul pe care Rusia l-a făcut în chestiunea arestării funcționarilor căilor ferate.

Un război ruso-japonez este iminent. Se spune în șoapță și cu rezerve mari, că între Japonia și Anglia s'ar fi încheiat o înțelegere armată.

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

Cum se apără democrația

Idelle și discuțiile ideologice sunt frumoase și foarte utile, chiar dacă se învârt în jurul cuvântului „politică”, arta aceasta de a governa, cum a definit-o un înțelept.

Cum la noi în țară e atât de necesar a se cunoaște arta de a governa, se înțelege că e vorba de a governa bine, cu folos, subscriem ori ce discuții depe urma cărora unii sau alții s'ar putea alege cu o credință, cu o experiență sănătoasă.

Marea bătaie de concepții și convingeri politice se dă în jurul acestor două doctrine: democrație și dictatură, angajate într'un furios război de exterminare, susținut cu îndârjire mai ales de milițienii democrației, intrați în panică din cauza avansurilor plăpânde ale beligeranților din tabăra dictaturistilor.

Ni-i milă și de soarta amenințată a unora, ca și de destinul în perspectivă al celorlalți, dar mai milă ne este de soarta țării, câmpul de bătaie blestemat ales pentru această tristă încăierare politică.

Și fiindcă pe ori ce câmp

de luptă rămân ruine după consumarea ostilităților, ne dăm bine seamă de părjolul ce rămâne pe umerii statului și ai noștri, de când cei mari se joacă de-a politica.

Suntem deci siliți să declarăm, că e frumos să fii luptător, dar nu atunci când câștigi milioane pe urma elucubațiilor tale nesincere și când te pomeniști svântat pe jilțul unei demnități, care mai apoi devine paravanul despotismului tău distrugător. E frumos să lupți pentru o credință, dar numai atunci când nu răvnești nicio situație, când te gândești anticipat la niciun fel de câștig material, rămânând doar cu satisfacția pură că prin eforturile tale ai contribuit desinteresat la lămurirea sau rezolvarea unor grave probleme obștești, ținta supremă și adevărată a artei politice.

Când aceste virtuți le nesocotești și nu le ai sădite în inimă, câmpul de bătaie pomenit mai sus rămâne cu atât mai mult acoperit cu cadavre în desagregare, cum ar fi, de exemplu, nenumăratele și ne-

omenoasele turpitudini ce infectează atmosfera acestei blagoslovite dar și năpăstuite țări.

Gândiți-vă numai la osanalele ce se ridică în cinstea democrației și la pregătirile ce se fac pentru apărarea ei. Imediat vă veți convinge că apărătorii ei sunt oameni relativ înstăriți, cărora le merge foarte bine pela noi și cărora puțin le pasă dacă tu muncitor, tu țăran, sau tu șomer, ai înghițit ceva în această zi. Ei susțin una și tare: să nu lăsăm să se ducă pe pustii democrația, ca adică mai apoi să nu rămână fără un scaun de președinte sau fără un mandat de deputat.

Dacă cineva li-ar vesti, misterios, celor mai mulți, că, în această țară nu vor mai fi nimic mâine, toți s'ar vindeca de febra apărării democrației.

Să presupunem, însă, că afirmațiunile de mai sus nu sunt adevărate și să mai presupunem că apărătorii democrației, mulți oameni de talent și cultură aleasă, sunt sinceri.

Ne întrebăm atunci: de ce acești tineri bine dotați nu se ridică împotriva practicilor politice din această țară? De

ce glasul lor nu se aude zilnic în parlament, cerând sancțiuni drastice împotriva acelor care câștigă, ei știu cum, milioane în această țară, bani nemeritați dar necesari în alte părți, unde lipsa lor provoacă dezastre? De ce nu-și demască cunoscuții din fiefurile lor politice, unde aceștia secătuesc tot ce se poate, prin manopere cari desfid până și banditismul unui Terente oarecare? De ce nu cer categoric demiterea unui mare conducător care se dovedește incapabil sau necinstit? De ce nu luptă în propria lor casă pentru înlăturarea sistemului „intervenționist”, depe urma căruia o țară este intoarsă pe dos și slujbașii ei modești sunt schimbați sau demiși cu toptanul?

Am formulat abia câteva din multele întrebări ce ne defilează prin minte. Ar mai fi atâtea altele, poate mai grave, de spus. Actualitatea lor, însă, n'o vede și nu revoltă pe nimeni.

Democrația nu poate, însă, fi operată și consolidată decât prin realizări, prin lecuirea multelor dureri cari se năpustesc asupra noastră. Cu

vorbe și cu vânatoarea după situații nu se apără nimic. Măine, o țară vlăguită și sătulă de atâtea vorbărie steapă, tot va trece peste ideologiile ce nu înseamnă nimic altceva decât o simplă trambulină pentru „tinerii de mari speranțe” cari azi se revoltă pentru că democrația „este amenințată”, așa după cum va trece peste ori ce altă doctrină politică lipsită de sinceritate și eficacitate.

Cât despre afirmațiunea că n'am trăit încă o epocă de sinceră democrație — unii spun că, din contră, democrația a trăit și a făcut multe — lăsăm să vorbească realizările românești din ultimul deceniu, și atunci trebuie să conchidem că, în definitiv, tot oamenii de ieri și de azi sunt de vină, iar nu firma sub care lucrează, firmă pe care nimeni nu are curajul să jure că a cinstit-o și o cinstește cu adevărat.

Tara vrea realizări, de ori unde ar veni, și nici de cum nesfârșite controversse ideologice, cari miroase a arivism.

I. P. Voinea

Dela 1 August program senzațional

Johnnys Giovanni, duet de dans acrobatic Mați Lafayete, Halmágy Karr, Ritta Renny, Marcela Fortuna la barul

Madár Arad

Tribuna învățătorilor

Aradul e oraș frumos, dar... murdar
— Se mătură, dar tot murdărie. — Exemple străine. — Ce e de făcut. —

Aceasta este părerea celor cari vin pentru prima dată în orașul nostru. Și nu e o mândrie.

Al. O. Teodoreanu sorie undeva că românul este cam... nespălat. Iată dar încă un argument care spune că orașul acesta e românesc.

Dimineața

Intr' adevăr. Ești odată pe stradă dis de dimineață să vezi cum arată orașul sub primele raze de soare. Veți fi, cu siguranță surprinși de contrastul între frumosul răsărit care scaldă totul în lumină, și desguștătoarele murdării de pe jos. Vă veți mira cum de poate lăsa atâtea urme urite, poporul unui singur oraș.

Se mătură dimineața, e adevărat, dar cei ce judecă orașul acesta și în general, chiar orașenii noștri, nu ies decât după ce nu se mai cunoaște rodul muncii măturătorilor. Căci, țate cu pui și cu verdeturi lasă în urma lor reclama mării, muncitori cari n'au timp să deștineze acasă, aruncă resturi de mâncare pe stradă, îndrăgostiți cari merg la birou, aruncă ciorna scrisorii concepute aseară, dar care nu-i mai place în decorul dimineții. Și astfel murdăria se adună tocmai bine pe când orașul ar trebui să fie mai curat. (Nu vorbesc deloc de pietre, cu cari e altă chestiune).

În Germania

Un tânăr venit din Germania îmi povestește că acolo, găsești coșuri pentru gunoierii, tot la câțiva pași, iar trecătorii nu le privesc drept caraghioase ornamente, ci le întrebunțează. I s'a întâmplat zice-se — unui român (poate chiar arădan să fi fost) să folosească ultimul chibrit din cutie și apoi s'o arunce în mijlocul străzii (așa cum era obișnuit de-acasă). Sergentul, văzându-l și ghicind că e strein, a luat frumusețea și a alergat după domnul care nu văzuse coșul și i-a dat-o. El a luat-o, s'a uitat mirat dela sergent la cutie și invers, pentruca s'o arunce iar. Polițistul, complezant până la enervare, i-o aduce din nou (exact ca ăluia care spune să-i ia scuiptoarea dinainte dacă nu vrea să scuipe 'n ea) pentruca tot el să fie nevoit s'o arunce în coș.

Soluția

Treaba lui ce-o fi gândit el despre poporul al cărui nespălat fiiu era trecătorul. Fapt e că, la noi, unde gustul publicului pentru curățenie e mai puțin dezvoltat, ar trebui excitat prin așezarea la fiecare stâlp electric, a unui coș pentru hârtii și resturi cum au

alte orașe românești (e drept că numai în gări...)

Dar periferia?

Ce te faci însă cu periferia? Ia, încearcă și pune-le coșuri și pe-acolo. A doua zi dimineața nu le mai găsești. Știu ei la ce să le întrebunțeze. Sau chiar dacă nu se ating de ele, sunt mult mai comози decât să se deranjeze până la coș, când tot nu i vede nimeni, iar pentru ei e egal că-i curat pe stradă sau nu. Și de fapt, de acolo ar trebui începută purificarea. Cei din centru tot se mai curăță ei și sunt mai atenți la curățenia publică, dar dacă ai eși la margine, te sperii. Parcă asfaltul ar avea nevoie de îngrijământ animal... Convingeți-vă în Pârnea unde sunt mulți birjari!

Și știți cine e îndrumat să le deschidă ochii, celor dela periferie, drumul spre curățenie? Nu? Preoții. Da. Datoria lor este să ia contact direct și cât mai des cu turma. Și atunci când intră într'o casă (s'o facă inopinat ca să nu fie așteptat) să-și rotească ochii și să facă observațiile pe cari le crede salutare.

Alte năcazuri

Treceți apoi, într'o zi, prin parcuri: Veți vedea singuri. Dar treceți prin parc noaptea, dacă vă dă mâna! E o beznă, domnule, mai abtitor decât la o lucrare de apărare contra unui atac aerian. Bine, că nu mai funcționează chioscul, dar tot ar fi bine să ardă un bec, două căci dacă-i vine omului poftă să treacă prin parc pentru a ajunge mai repede acasă, riscă ori să ia bătaie și să fie petruit, ori să dea peste scene cari sunt ca o reclamă a scopului pentru cari becurile din parc au fost desființate: protecția „industrii naționale“.

Ce mai strică aspectul?

Piața Ștefan-cel-Mare. Nu pretindem să fie pavată sau trasă în brocat, dar gropile să fie umplute, ca ochiul să dea acolo de un teren neted care face parte dintr'un oraș și nu e o bucată de câmp uitată acolo de pe vremea diluviului.

Despre Calea Radnei s'a scris. Dar treceți pe strada 29 Decembrie. Ni se pare că s'au luat dispoziții ca dărăpănăturile de pe acea stradă să fie transformate în... case. S'au luat dispoziții, dar nu s'au luat măsuri. Ziduri cojite, geamuri sparte, porți medievale, ba chiar ferestri zidite, ceea ce-ți face impresia că ești la marginea unui sat și te afli în fața unui vechiu castel demult părăsit.

Tot impresie sinistă face și capela din dosul cazarmii pompierilor (pe str. I. Calvin). Care e rostul ei? E monument istoric? Dar în dos, are camere locuite. Iar dacă nu e monument, de ce nu i se dă cu var, căci eu tot așa o țin minte cum e acum?

Concluzii

Mai presus de toate însă am dori să atragem atenția primăriei, asupra aspectului centrului. Nu numai pentru străini și pentru eleganță ci pentru bunul simț al celor cătorva cari îl au, pentru sănătatea celor cari țin la ea și pentru mulțumirea primăriei care va face o faptă frumoasă luând măsuri de intronarea unei cât mai perfecte curățenii în acest oraș. Nu strică amenda aplicată celui ce va nesocoti coșurile pentru resturi pe cari primăria — suntem siguri — le va așeza. Căci ar fi mai bine așa decât să se înregistreze accidente cum era să văd unul în zilele acestea: În fața primăriei chiar, la halta din fața restaurantului Madar, un domn (după care, zău, ne-ar fi părut foarte rău) aștepta autobusul pentru a se deplasa în piața Avram Iancu. Când să se urce însă, alunecă pe o coșogeamite coajă de pepene și dacă nu-și frângea gâtul căzând (i s'a întâmplat unui boxer) ar fi fost, cu siguranță, călcat de autobusul care era deja în mișcare. Noroc însă că se agățase deja de bara dela ușă.

Iată ce ți se poate întâmpla ca urmare a lipsei de bun gust a unuia care aruncă peeni pe stradă, în mijlocul orașului.

Deaceea, numai măsurile cele mai hotărâte, drastice chiar, ar trebui aplicate, cu ajutorul sergenților cari să supravegheze.

Vom vedea ce se va face.

Dinu Călin

Roosevelt renunță la procentele datoriei de războiu

După știrile lansate de unele ziare americane, Roosevelt lucrează la un plan de amortizare a datoriei de războiu. Pe baza acestui plan, America va fi capabilă să nu mai pretindă decât capitalul datoriei de războiu, ba chiar și procentele plătite până acum sunt socotite ca amortizare a capitalului.

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Tot pentru revista „Școala vremii“

Intr'un articol precedent, în care mă ocupam de felul — în genere — cum se prezintă această revistă, am promis că voi căuta să schizez după posibilitate și în linii generale ținuta revistei de aici înainte. Vorbim de un organ de publicitate cu scopuri definite în sensul apărării unor drepturi de breaslă. E deci și această revistă o vână cotidiană a organizației corpului didactic din județul Arad.

Pornită pe o cale destul de ideală, revista trebuie să intrunească în acest scop următoarele: Să stimuleze solidaritatea între noi, să pună la îndemână norme după care să se facă educația masselor, să informeze în domeniul cultural, artistic, științific, să exercite în genere un fel de control asupra vieții publice. Cam din aceste domenii se vor propune discuțiile. Subimpărțirea revistei s'ar prezenta în modul următor: discuțiuni asupra unui subiect de pedagogie cu referință la cele mai noi precau-

pări, — discuțiuni asupra metodei de predare a obiectelor de învățământ în lumina celor mai reușite experiențe, — discuțiuni asupra noilor curente în pedagogie, prezentarea rezultatului unor experimentări pedagogice, — recenzii asupra câte unei lucrări pedagogice, literare și artistice, — câteva pagini pentru literatură, în care să se publice scenele pentru copii, lectură potrivită, poezii diferite și chiar anumite sfaturi și îndrumări bune de transmis sâtenilor. Pe lângă acest material se vor mai putea face anumite comunicări profesionale în legătură cu asociația noastră și cu organele școlare superioare.

Desigur această revistă va sta, ca și până acum, sub conducerea unui comitet de redacție pe care l-am dori cu totul altcum organizat. Dar despre aceasta într'un număr viitor.

Ioan Balaban, inv.

Publicație

Cercul de Recrutare Arad aduce la cunoștința oamenilor dela vatră că viza livretelor Md. c. cu incepere din acest an și până la noi dispozițiuni se face după cum urmează:

1. La Cercul de Recrutare Arad în Cetate ori când în tot timpul anului atunci când oamenii vin în diferite ocaziuni la Arad în ori ce zi de lucru afară de sărbători dela orele 8-12 și dela 16-19.

2. La reședința comunelor respective de către delegații Cercului de Recrutare în intervalul dela 1. XI.—31. XII. pentru oamenii cari nu s'au putut deplasa la Arad la reședința Cercului de Recrutare.

3. Se atrage atențiunea asupra următoarelor:

a) acei cari nu au vizat livretele la Cerc până la data de 1. X. se vor prezenta la viză în comunele respective în timpul dela 1. XI.—31. XII. în sala comisiunilor de viză de oare ce registrele se găsesc asupra acelor comisii.

b) acei cari până la data de 31. XII. nu-și vor viza livretul se vor socoti infractori și vor fi dați în judecată conf. art. 224 din C. J. M.

4. Se vor prezenta la viză: Oamenii născuți în anul 1909—1885 inclusiv precum și subofitieri cari încă nu au etatea de 55 ani.

5. Nu se vor prezenta la viză: Oamenii scutiți și reformați din anii de naștere 1909—1885.

Oamenii din contg. 1932. Oamenii din contg. 1931 cari au făcut serviciul la Jandarmi, Marină și Grăniceri.

Prezentarea oamenilor la viză la Cerc este facultativă numai pentru cei care doresc a face viza înainte de termen.

Pentru oamenii din orașul Arad, modul de prezentare s'a comunicat chesturei de poliție care program îl va afișa și aduce la cunoștința oamenilor din oraș.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Răsboiul șampaniei

Lien Deyers, Heinz Rühmann

Reprezentările

la orele 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

VERONICA

Franziska Gaál, Paul Hörbiger.

Reprezentările

la orele 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Azi premieră!

La orele 7.15 și 9.15.

Acoperiș deschis!

Sala plăcut răcorită!

Sburătorul sacrificat

Film cu aventuri și veselie aviatică

Pat O'Brien, Gloria Stuart

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

„Cetiți ECOUL“

Barul „Pavilion“ TIMIȘOARA
(Parcul Studier)

Prețuri extrem de reduse. Intrând sub o nouă conducere, — a d-lui Victor Orich, — s'a reorganizat complet. — Program nou, bături fine, serviciu elegant.

Praf în ochii lumii românești: Gărzile grupului H. și alte gărzi...

Revizuirea pensionarilor maghiari cari au refuzat jurământul

— Alt șah la d. Maniu, a doua zi după banchet —

Consiliul de miniștri de ieri s'a ocupat de aplicarea decretului referitor la concedierile de funcționari numiți ilegal — așa vine vorba — și a hotărât să extindă revizuirea și la pensionarii maghiari cari au refuzat jurământul de credință către statul român dar au fost totuși trecuți sub național-tărăniști în rândul pensionarilor statului român.

Dar funcționarii minoritari căzuți la examenul de limba română?

Înțelegem și noi că una fără alta nu se poate: că nu poți da pe români afară din slujbă, iar pensionarilor maghiari cari au refuzat jurământul către statul român să continue să se îmbuibă din milostenia inconștientă a statului român.

Dar noi mai înțelegem că nici una ca asta nu se poate: pe slujbașii români să-i arunci pe drumuri, iar pe funcționarii publici minoritari să-i ții în slujbă și după ce au căzut la examenul de limba română.

Căci — vedeți — despre acești slujbași nu s'a vorbit în consiliul de miniștri, și cititorii noștri o știu prea bine de ce nu s'a vorbit:

Fiindcă în același timp când primul-ministru supunea Suvranului decretul pentru darea afară din slujbă a funcționarilor numiți după 1924 (funcționari cari în 99 de cazuri la sută sunt români), în același timp direcția generală a Căilor Ferate — încântată din cale afară că-i face vizită un conte ungar, președintele partidului maghiar Bethlen — a revocat ordinul de concediere a ceferiștilor minoritari cari au căzut la recente examene de limba română.

De ce numai revizuire?

Așa stă deci chestia! Și în asemenea caz, puțin se vor consola românii dați afară din slujbă, că s'a făgăduit revizuirea pensionarilor unguri.

De ce numai revizuirea pensionarilor, și nu și a funcționarilor minoritari?

Și apoi: de ce revizuirea pensionarilor cu pricina, și nu eliminarea dela pensii a tuturor cari au refuzat la timpul său jurământul?

Nu ne fusese vorba așa până în anul trecut, adică în tot timpul opoziției liberale: că toate pensionările celor cari au refuzat jurământul sunt ilegale și vor fi anulate de guvernul liberal de îndată ce va veni la putere? De ce s'a cheluit atâta cerneală și hârtie la oficiosul „Viitorul” cu această chestie? Ca să nu se aleagă din ceea ce s'a promis în opoziție decât o revizuire, care inevitabil duce la apucături ca aceea arătată ieri de presa maghiară: a avocatului orădan care adună plenipotențe dela ceferiștii unguri?

Alt șah la d. Maniu

Bănuim că guvernului i-a scăpat din vedere latura aceasta a chestiei, corupția.

Altfel nu e cu putință, atunci când fiecare înțelege unde bate guvernul cu această revizuire: ca să arate că unii oameni din partidul național-tărănist s'ar fi mănjit cu pensionările ungurilor.

Căci chestia asta cu revizuirea pensionarilor maghiari,

scoasă la iveală a doua zi după banchetul d-lui Maniu, o știe fiecare unde bate: acolo unde a bătut afacerea Skoda, adică la d. Maniu, prin d. Boilă, care a fost președinte al comisiei pensiiilor. Nu suntem atât de uituci, să nu ne aducem aminte, cât a fost auzat d. Boilă, și printr'insul d. Maniu, pe chestia asta, prin ziarile liberale și prin declarațiile liberalilor cu răspundere. Ce s'a ales de aceste acuzații și de făgăduiala că guvernul liberal va anula buclușele pensii?

O simplă „revizuire”, menită să ducă la trei lucruri: să împace pe funcționarii români revizuiți, să discrediteze ceea ce n'a putut discredita afacerea Skoda: adică pe d. Maniu, a doua zi după banchetul său, și să prilejuiască câtorva avocați ai partidului dela putere ocazia de a aduna plenipotențe dela pensionarii unguri, așa cum pretind ziarile maghiare că se face cu ceferiștii căzuți la examenul de limba română?

Guvernul se înșală dacă crede că va îmbăta pe cineva

cu această revizuire, de care știm că nu se va alege pân' la urmă nimic, tot așa cum nu s'a ales de concedierile ungurilor dela C. F. R. căzuți la examenele de limba română.

Și se înșală tot pe-atât dacă crede că poate micșora pe asemenea cale prestigiul d-lui Maniu. Fiindcă încă odată, ca în chestia Skoda: Boilu-i Boilă iar Maniu Maniu, și chiar dacă — să presupunem în teorie — fostul președinte de comise a pensionarilor Boilă ar avea 'n această chestie vreo muscă pe căciulă, intrucât ar fi vinovat și d. Maniu? Nu știm dacă d. Maniu era prim-ministru când s'au făcut aceste pensionări, dar dacă a fost, guvernul Tătarescu însuși îl absolvă de vina de-a fi lucuvințat în principiu aceste pensionări, atunci când a hotărât că nu anulează toate pensionările ungurilor fără jurământ ci numai le revizuieste.

Așa stăm cu această ciudată, penibilă chestie.

Alt bluff — pe românește: alt praf în ochii lumii naive.

Altă exproprierea bulevardului central al Aradului

— Primăria se ține mereu de provocări —

În numărul precedent al ziarului nostru am expus istoricul celor două chioșcuri din capătul aleii depe bulevardul Regina Maria, vis-à-vis cu biserică romano-catolică, arătând că unul din ele a fost solicitat de diferiți pretendenți, între cari și de un oarecare domn L. Farkas din Timișoara, spre a fi transformat în stațiune pentru vânzarea petrolului și derivatelor.

Conducerile anterioare ale primăriei, sub cari s'au făcut aceste propuneri, au refuzat ofertele pe motivul că cele două chioșcuri sunt menite să dispară, în vederea planului de sistematizare a orașului; chiar actuala conducere a orașului fiind sondată în aceiași privință de către o firmă românească, a fost refuzată la început pe același motiv. Cu toate acestea, ceiace n'a succedat încercării anterioare, a putut să reușească ultimei încercări.

Inadevăr, precum am arătat în articolul anterior, comisia interimară actuală a municipiului s'a ocupat într'una din ședințele sale recente de o nouă propunere în acest sens, pentru chioșcul dinspre cafenea „Dacia”, în schimbul construirii unor closete, ceiace comisia interimară a admis în principiu. Interesant că această propunere vine din partea aceluiași L. Farkas din Timișoara, care a fost refuzat de către celelalte conducere ale orașului.

Nu ne vom ocupa în acest articol de rentabilitatea ori nerentabilitatea acestei propuneri și nici de faptul că actuala conducere a primăriei a preferat un minoritar străin de localitate, în locul unei firme românești locale, depe urma căreia primăria profită, ci vom examina chestiunea din punct de vedere al interesului public și al legalității.

Ca să se vadă incomoditatea

ce prezintă în acest loc o astfel de stațiune, care reclamă un anumit spațiu pentru mașinile ce vor trebui să staționeze în fața ei, trebuie să ne gândim la dimensiunea lățimii drumului în acest punct, care este atât de mică, încât chestura poliției a trebuit să interzică staționarea vehiculelor în acest loc.

Deasemenea o astfel de stațiune, în acest loc, este inadmisibilă și din punct de vedere igienic. Ori, în această privință, publicul depe artera principală abia a scăpat de mirosul și murdăria ce producea hărmălaia de căruțe ce veneau la târgurile săptămânale și staționau pe bulevardul Regele Ferdinand, pentru ca acum să fie obligat să suporte mirosul și murdăria depe urma unei astfel de stațiuni.

Primăria nu poate invoca necesitatea unei astfel de stațiuni în acest punct, deoarece în apropiere — dar în loc mai retras, — se află o altă firmă, care deservește aceleași produse.

Dar stațiunea ce se proiectează este imposibilă și din punct de vedere al pericolului ce ea prezintă în caz de incendiu pentru locatarii din apropiere.

Dacă totuși primăria voeste să abandoneze proiectul de desființare a celor două chioșcuri, intenționând să înființeze o stațiune de benzină modernă cu closete subterane, etc., să alcătuiască un caiet de sarcini, ținând licitație pentru aceasta, așa precum prevede legea contabilității publice pentru terenurile publice cum este cazul, care poate aduce primăriei avantajii mai mari.

În caz contrar vom fi siliți a crede că se urmărește al interes decât cel public, pret cum s'a urmărit și în alte cazuri.

Un senzațional interviu cu „Omul depe stradă.”

De ce odată nu, și odată da?

Ieri seară, plictisit de vili-giatura prelungită, am plecat prin sat la plimbare. Furat de gânduri, am lăsat satul în urmă și rătăceam printre primii copaci ai pădurii din marginea satului. Dau să mă întorc spre sat, când un fâșăit de hârtie venind dintr'o direcție neprecisă, îmi atrase atenția. Cine citește jurnale pe aici? — fu primul meu gând. Nici nu se consumase bine, când o voce cunoscută mă interpeleză, mai abilit ca 'n parlament:

Ce faci pe aici, d-le redactor? Sa-lu ta-re!

— Salutare simpatic! Ce faci acu seara 'n pădure?

(Era vechea mea cunoștință, „Omul depe stradă” pe care-l lăsasem la Arad).

— Iaca, meditez la noua acțiune a grupului H...

— La ce? — am întrebat crezând că mă înșală auzul.

— La organizarea pe teren a principiilor politice ale liberalilor din grupul H. conform programului anunțat la Orade...

— mă lămurii amicul meu, și apoi continuă: — d-ta nu mai citești ziare?

— Sunt în „concediu” acum și mă bucur că nu le văd. Dar văd că d-ta te ții și ești mereu la zi cu politica. Nu vrei să mă lămurești mai de aproape, cum devine chestia aia cu aplicarea pe nu știu ce teren, a nu știu căror principii profesate de un așa zis grup politic „H”?

— Păi, să-ți citesc și d-tale ce scrie ici la foaie: „La Teleaga s'a început organizarea pe teren a democrației, pe care o anunța la Orade d. Victor Iamandi Prin fața parlamentarilor din Prahova și a conducătorilor grupului H. au defilat în formații disciplinate 2000 tineri. Aceste echipe de luptători — bazate pe spiritul de jertfă — urmăresc să păzească, nu viața unui om, ci să apere la nevoie, cu viața lor, drepturile imprescriptibile ale democrației române!”

— Ei? până aci nu văd nimic extraordinar dragă prietene! — îmi excit eu interlocutorul.

— Stai că de acum urmează partea interesantă. Ascultă aici:

„Dintr'un discurs al conducătorului grupului H. — conținut ziarul — rezultă că aceste formațiuni politice se vor extinde peste tot cuprinsul țării, organizațiile județene fiind dublate de aceste echipe de combatanți, gata oricând să dea replica forții organizate a... etc.

— Tot nu văd nimic interesant! — observ eu ironic.

— Cum — sare amicul meu cu gura — nu găsești interesantă această știre? Stai să ți explic eu și apoi să zici că nu-i interesant! În primul rând, d. Victor Iamandi, șeful grupului H., a fost și este cel mai înfocat dușman al unei Gărzi adversare, pe care a desființat-o. Și tot el vine acum, în numele grupului său, să înființeze niște... „formațiuni politice”, cari dacă au defilat la Teleaga — eum scrie la gazetă — în mod foarte disciplinat, atunci nu pot fi organizate decât sub forma gărzilor de oțel sau a batalioanelor de asalt ale național-so-

cialiștilor. Și-atunci mă întreb, un biet „om depe stradă” Cum se face că d. Iamandi prigonește Garda de oțel, apoi când se simte stăpân pe picioare, îi ia felul și metoda de organizare și de propagandă? La noi, în lumea noastră simplă, lucrul acesta cred că se numește ciordeală. În lumea aia mare a politicienilor, nu știu cum i se spune, dar tare mă tem că-i zice: adaptarea ideologiei la evoluția lumii.

Și a doua chestiune interesantă este cea pusă de „Universul”: guvernul se simte așa de slab încât, alături de forțele legale, mai are nevoie de „forțe practice” bazate pe „spiritul de jertfă”?

A treia: Guvernul prin jurnalul consiliului de miniștri prin care a desființat Garda aialaltă, spune că nu se vor mai tolera pe teritoriul României nici un fel de grupări politice organizate militarmente. Este a se întreba, dacă d. Iamandi și a d-sale grupare H. este sau nu prevăzută în aceste dispozițiuni?

— Ai dreptate — i-am spus omului de pe stradă — lasă-i încoala! Ce ne pricepem noi la chestiile ale mari! Hai mai bine să cinăm ceva.

— Bine zici. De cele mai multe ori o cină bună face mai mult decât toate programele politice la un loc. Oare n'ar fi mai bine, dacă guvernele în loc să facă politică, s'ar îngriji ca fiecare cetățean să aibă o cină bună? Eu cred că n'ar merge lucrurile așa de prost. Ce spui?

...N'am mai avut ce spune pentru că ajunserăm acasă.

Ionel Simu

Spionaj, spionaj...

Arătăm ieri că într'o comună din jud. Sătmăș s'a stabilit în vilegiatură de plăcere colonelul Bott, șeful Statului Major din Divizia dela Debrețin. Colonelul a venit la so-crul său Thury aducând cu sine numeroase hărți militare.

D. colonel a fost surprins de o patrulă de jandarmi, pe teren, în munți, făcând ajustarea hărților.

Iar directorul cărții fundare, Gonty Alex. dela judecătoria de ocol din Seini, un înfocat ungar, a dat toate hărțile necesare colonelului, pentru ca acesta să-și poată pune la punct hărțile aduse cu sine.

Toate hărțile au fost confiscate de către jandarmi, se va face un raport detaliat, autorităților superioare. Se impune imediată lor arestare, având în vedere că în dosul acestor ocupații de turist, care unora le-ar părea lipsită de gravitate excepțională se ascunde o întreagă rețea de spionaj și de afaceri unguerești în preajma graniței.

Teatrul Bănatului de sub direcțiunea d-nei Marioara Cinschi, angajează domnișoare și tineri cu voce puternică cor și balet.

Informațiuni se pot lua în fiecare zi la biroul teatrului comunal din Timișoara, între orele 10—13 și 16—19.